

Statut, ki je bil sprejet pri podpisu sporazuma, je uzakonjena pravica tu živčih Slovencev. Te pravice se bomo posluževali kot progresivno usmerjeno gibanje, zavedajoč se, da moramo biti budni, da se žalostna in grenka zgodovina ne povrne.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE
TRST, sobota 9 oktobra 1954
Cena 20 lir

ODBOR ZA ZUNANJE ZADEVE ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE RAZPRAVLJA O SPORAZUMU

Marinko: V Trstu lahko pričakujemo pomiritev razmer Regent: Želim, da bi besede Italije postale stvarnost

Bebler: Slovenija je prvič v svoji zgodovini prišla do morja, čeprav se je še v marcu morala Jugoslavija boriti za obalo cone B - Nadaljnji razvoj bo odvisen od spoštovanja statuta in od ravnanja s Slovenci v Italiji - Koper mora postati pokrajinsko središče za južni del Primorske

V Plavjah so prebivalci ob prihodu razmejitvene komisije razobesili slovenske in jugoslovanske zastave.

OD našega dopisnika
BEOGRAD, 8. — Danes popoldne je začela v odboru za zunanje zadeve Zvezne ljudske skupščine razprava o sporazumu o Tržaškem ozemlju. Zastopnik državnega zbora, dr. Alojz Bebler, je predložil predlog, v katerem je zahteval spoštovanje statuta in odpravo vprašanja o obliki cone B. Pojavila se je naslednja razprava.

Dr. Alojz Bebler:
Vprašanje meje. S tem sporazumom je bilo glede meje dogovorjeno, kar je v objektivnih pogojih bilo najbolje mogoče doseči. Treba je bilo upoštevati, da je stalno preti-

mi in onim, kar smatramo danes za rešitev, za katero želimo, da bi bila trajnejša. Tu gre za dve vprašanji: želja, da bi bili vsi Slovenci združeni v Sloveniji. Ta je trajna. V drugem pogledu, v pogledu naše državne politike, pa pri naša sporazum bistveno spremembo. Prvič, zmanjšano je ozemlje z našim življenjem, ki ostaja izven naših meja. Drugič, za ta življenjsko dana razna jamstva v pogledu njegovih pravic. Kolikor bo Italija spoštovala te pravice, ki so zavezane s sporazumom, toliko bo našemu javnemu mnenju lažje, da se zadovoljijo z današnjo mejo kot skrajno rešitvijo. Mnogo bo odvisno tudi od tega, kako bodo ravnali z ostalo našo manjšino v Italiji, mogoče pa največ od razvoja naših splošnih odnosov z Italijo.

Bebler je nato govoril o posebnih točkah posebne statuta jugoslovanske manjšine v Italiji. Dejal je, da ni razlogov za pesimizem, ker današnja Italija ni Italija iz medvojne preteklosti, na katero predvsem mislimo, ko govorimo o položaju naše manjšine v Italiji. Statut pa vsebuje tudi načela zavezanosti in s tem mora Italija računati, ker je to moralni čimbenik. Dalje je Bebler omenil možnost razvoja Koperja kot pokrajinskega središča Slovenskega primorja. Ni razlogov za prepričanje, da čemer je siliti v Trstu, čes da se bo v Koprju ustvarilo neko veliko sredozemsko pristanišče, kot sta Trst in Beka, ki naj bi konkuriralo Trstu in ga gospodarsko uničilo. Treba je mogočiti, da postane Koper novo pokrajinsko središče, da bi se na neki način nadomestila izguba Gorice in Trsta kot pokrajinskih središč.

Miha Marinko:
Zatem je govoril tudi predsednik ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko. «Mislim, je dejal nad drugim, da tudi svetovna javnost ve, da je to sporazuma prišlo v izvedbo. Nuditi delimo jugoslovanske uvidenosti realizma in pripravljenosti na žrtve. Naše ljudstvo s popolnim raz-

spoznanjem odobrava rešitev, čeprav ostaja v njem bolesto čustvo zato, ker je toliko štivilo naših ljudi in toliko ozemlja ostalo izven naših meja. To bolelost pa neka ublažujejo besede to, Beblerja, ublažuje jo statut, kakršnega je res težko doseči za nacionalne manjšine. Seveda upanje pa vplivajo izjave odgovornih krogov v Italiji, da bodo pravice naše narodne manjšine resnično spoštovane. Z ene strani Jadransko vidimo resne znake za prizadevanje, da bi zavrgli iredentistične halke. Lahko pričakujemo, da se bodo razmere v Trstu pomirile in da bodo prisila na prvo mesto vprašanja gosposkega sodelovanja. S tem pa se bo odstranilo nenaravno stanje, da je tako veliko mesto oziroma pristanišče odcepljeno od svojega naravnega zaledja. Mi smo prav gotovo dali dovolj dokazov o naši volji, da se to rešila.

Miha Marinko je nato govoril o možnosti razvoja Koperja kot pokrajinskega središča Slovenskega primorja. Ni razlogov za prepričanje, da čemer je siliti v Trstu, čes da se bo v Koprju ustvarilo neko veliko sredozemsko pristanišče, kot sta Trst in Beka, ki naj bi konkuriralo Trstu in ga gospodarsko uničilo. Treba je mogočiti, da postane Koper novo pokrajinsko središče, da bi se na neki način nadomestila izguba Gorice in Trsta kot pokrajinskih središč.

Draškovičeve izjave
BEOGRAD, 8. — Zastopnik ljudske skupščine, dr. Branko Draškovič je na današnji tiskovni konferenci vprašanje, ali bo Jugoslavija podprla zahtevo nekaterih držav, kot na primer Bolgarije in Madžarske, za spremembo Združenih narodov, izjavo, da je Jugoslavija vedno glasovala za sprejem teh držav v Združene narode, ker meni, da mora biti OZN univerzalna organizacija, in da bo iz tega nabelnega razloga tudi zdaj podprla te zahteve.

Ko je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z londonsko konferenco, je Draškovič opozoril na tisti del govora predsednika Tita na konferenci ZK v Sarajevu, ki se nanaša na to vprašanje. Dodal ni, da je zdaj vrsta na najbolj neposredno zainteresiranih državah in narodih, da povedo, kako gledajo na sklepe londonske konference in ali imajo te sklepe za mogoče možno osnovo za sporazum.

**ITALIJANSKI SENAT IZGLASOVAL ZAUPNICO SCELBI Z ODOBRTVIJO SPORAZUMA O TRSTU
SCELBA ŠE VEDNO VZTRAJA PRI ŽELJI
da bi Italija dobila vse Tržaško ozemlje**

Obenem pa želi predsednik rimske vlade izboljšanje odnosov z Jugoslavijo in ureditev ostalih nerešenih vprašanj - Vprašanje vojaške službe naj bi bilo rešeno sporazumno z Jugoslavijo - Kominformisti so glasovali za iredentistični del vladne resolucije in proti izboljšanju odnosov s FLRJ

(Od našega dopisnika)
RIM, 8. — Na današnji seji je italijanski senat odobril sporazum o Trstu in izglasoval zaupnico Scelbi vladni. Vprašanje zaupnice je postavil danes Scelba na koncu svojega govora in ga vezal z resolucijo, ki so jo predložili senatorji srednjega bloka. Večina, ki jo je dobila vlada, je nekoliko večja kot običajno, ker monarhisti niso sodelovali pri glasovanju in je torej opozitiski glasovni blok monarhisti so tik pred glasovanjem zapustili dvorano, tako da je rezultat glasovanja naslednji: za 122, proti 89, vzdrl pa se je neodvisni senator Jannaccone. Vrnili so se pri glasovanju o drugem odstavku resolucije.

Ivan Regent:
Ivan Regent je pozdravil sporazum o rešitvi tržaškega vprašanja kot prispevek k utrditvi miru in perspektivo bodočega razvoja odnosov med obema državama. Obenem je izrazil dve želji.

«Po prvi svetovni vojni, je italijanski kralj Vittorio Emanuele slovesno izjavil v italijanskem parlamentu, da bodo uvažili Slovenci v južni del Italije, civilizacija in ne vem kaj še najbolj jamstvo za to, da bodo te pravice Slovincem zagotovljene. Na žalost vsi mi vemo, da se Italija teh obljub ni držala. Sedaj, po podpisu tržaškega sporazuma, je gospod Scelba poudaril, da se bo Italija strogo držala pogodbe, in da bodo zagotovljene Slovincem vse njihove državne pravice. Želim si, da bi to postalo stvarnost in da bi Italija pričela delati to, kar govori. Mi smo ponudili Rimu po vojni bratsko roko in smo poskušali razbiti na vse, kar nam je Rim prizadejal zlega pred narodno osvobodilno vojno in med njo. Danes se opažajo v Italiji ljudje, ki to razumejo, ki razumejo, da ni večjega zločina, kot je širjenje sovraštva med narodi. Želim bi, da bi poraslo stvilo ljudi v Italiji, ki bi širili idejo prijateljstva med našima dvema državama in ki bi odpravili oči italijanskemu ljudstvu in mu dopovedovali, da nas je zgodovina postavila drugega poleg drugega, in da je najbolje za mir in za nas, da živimo v prijateljskih odnosih. B. B.

Včeraj se je na obmejnem bloku pri Skofljah sestala razmejitvena komisija predstavnikov jugoslovanske vojaške uprave in predstavnikov ZVU.

Glasovi o ustanovitvi ameriškega oporišča v Trstu

Torinska «Stampa» poroča iz Londona o govorih, da se bodo v kratkem začela med ZDA in Italijo pogajanja o ustanovitvi vojaškega oporišča, podobnega onemu v Livornu. In o posebnih ojačitvah državam atlantskega pakta v tržaškem pristanišču.

TORINO 8. — Običajno do- bro obveščeni list «La Stampa» objavlja poročilo svojega dopisnika iz Londona, da se tam širijo govorice, ki so ba- je prišle iz Trsta, da se bodo v najkrajšem času začela pogajanja med Italijo in ZDA, da bi Italija dovolila ZDA ustanovitev vojaškega oporišča v Trstu, ki bi bilo podobno že obstoječi bazi v Livornu. Nadalje bi bile v pristanišču brez potrebe 17 posebnih spoznatih dovoljene olajšave vsem državam atlantskega pakta. Agencijske informacije dodajajo, pravi «Stampa», da je izšel ameriškega oporišča v Trstu naletala na ugoden sprejem tako pri ameriški vladi kot med prebivalci Trsta, ker bi pomagala rešiti gospodarske težave in zagotoviti uporabo velikih kapacitet pristanišča.

NEW YORK, 8. — Danes se je privikar sestel politični odbor OZN in je sprejel sledeče dnevni red: razorožitev, kolektivna varnost, uporaba atomske sile v mirne namene, zahodna Nova Gvineja, Koreja, Tunizija, Maroko, Ciper. V ponedeljek se bo začela razprava o razorožitvi. Začasni politični odbor pa bo v ponedeljek začel pravico o pritožbi Burne proti delovanju kitajskih čet ob njeni meji. Gospodarski in finančni odbor je pričel razpravljanje o gospodarskem razvoju zaostalih držav. Kot prvi govornik je nastopil ameriški zastopnik Roger Straus, ki je v imenu Združenih držav pozval vsa zaostala področja sveta, naj izkoristijo pred kratkim sprejeti ameriški za- ključki razvoja in ameriških podjeteljskih presežkov po do- mači valuti držav, ki bi jih želele kupiti.

MENDES-FRANCE ZAHTEVAL glasovanje o zaupnici vladi

Glasovanje bo v torek popoldne - Socialisti in ljudski republikanci so sklenili, da se bodo glasovanja vzdrlali

PARIZ, 8. — Francoska skupščina je danes zjutraj razprava o zaupnici vladi. V njej so se debatirali o zahtevi za razorožitev, kolektivno varnost, uporabo atomske sile v mirne namene, zahodna Nova Gvineja, Koreja, Tunizija, Maroko, Ciper. V ponedeljek se bo začela razprava o razorožitvi. Začasni politični odbor pa bo v ponedeljek začel pravico o pritožbi Burne proti delovanju kitajskih čet ob njeni meji. Gospodarski in finančni odbor je pričel razpravljanje o gospodarskem razvoju zaostalih držav. Kot prvi govornik je nastopil ameriški zastopnik Roger Straus, ki je v imenu Združenih držav pozval vsa zaostala področja sveta, naj izkoristijo pred kratkim sprejeti ameriški za- ključki razvoja in ameriških podjeteljskih presežkov po do- mači valuti držav, ki bi jih želele kupiti.

SLABI ZNAKI ZA ZAČETEK

da pride do normalizacije, zamika. Danes pa moramo v nizu negativnih pojavov z italijanske vladne strani povedati nekaj več besed o imenovanju za visokega komisarja onega funkcionarja italijanske vlade, ki smo o njem že dejali, da njegov izbor ni najbolj posrečen. Prvi visoki komisar, ki bo stal na vrhu bodoče italijanske civilne uprave, je bil v njegovi okoliščini Giovanni Palmara, ki ga Slovenci dobro poznamo po njegovem delovanju v funkciji goristiškega prefekta od leta 1947 do 1951. Naš dnevnik je v onih štirih letih njegovega goristiškega prefekturnega delovanja moral marsikaj pisati o njegovih odnosih do Slovincem.

prav gotovo novo imenovanje tržaškemu visokemu komisarju ni bilo pravičeno. V času njegovega štiriletnega stika z gorističnimi Slovinci prišel pred sodišče »Primorski dnevniki« in njegov odgovorni urednik je bil obsojen na eno leto zapora zaradi širjenja iredentistične vladne resolucije; sodba sicer ni bila izvršena zaradi amnestije.

To je le nekaj primerov, ki pa so dovolj značilni za splošno politično histrijo političnega prefekta do Slovincem. Danes pišejo italijanski časopisi, da Palmara pozna dobro narodnostne razmere na vzhodni meji, da se je zaradi še boljše stika s Slovincem začel učiti celo slovenski in da je slovek izročil vidikov ter da proučuje obširno gradivo o narodnostnih razmerah na Tržaškem. On je tista osebnost, preko katere bo rimska vlada po Scelbi obljubi izvajala pravkar doseženi sporazum, v prvi vrsti pa do- ločbe posebnega statuta. Mar njegov izbor ne pomeni morda slabega znaka za izpolnitev Scelbove ob- ljube, zlasti če se ostale do- sedanje negativne izjave in pobjave.

SLABI ZNAKI ZA ZAČETEK

da pride do normalizacije, zamika. Danes pa moramo v nizu negativnih pojavov z italijanske vladne strani povedati nekaj več besed o imenovanju za visokega komisarja onega funkcionarja italijanske vlade, ki smo o njem že dejali, da njegov izbor ni najbolj posrečen. Prvi visoki komisar, ki bo stal na vrhu bodoče italijanske civilne uprave, je bil v njegovi okoliščini Giovanni Palmara, ki ga Slovenci dobro poznamo po njegovem delovanju v funkciji goristiškega prefekta od leta 1947 do 1951. Naš dnevnik je v onih štirih letih njegovega goristiškega prefekturnega delovanja moral marsikaj pisati o njegovih odnosih do Slovincem.

pačija cone B važno dejstvo, kajli zaradi nje položaja ni bilo mogoče spremiti brez pristanka Jugoslavije, zaradi česar so tudi vsi drugi predlo- žili imeli zelo majhno praktično vrednost. To se je pokazalo tudi ob lanskem 8. oktobru, ko anglo-ameriška sklepa zaradi jugoslovanskega odpora ni bilo mogoče iz-vesti.

Nato je Scelba govoril o rešitvi, ki jo predvideva mirovna pogodba, in dejal, da so vselej sklenile ustanovitvi STO samo zato, da ne bi bilo treba dati Trsta Jugoslaviji. Ko je govoril o so- vjetski politiki do vprašanja STO, so mu senatorji KPI v medicini očitali, da spremiti STO samo zato, da ne bi bilo treba dati Trsta Jugoslaviji. Ko je govoril o so- vjetski politiki do vprašanja STO, so mu senatorji KPI v medicini očitali, da spremiti STO samo zato, da ne bi bilo treba dati Trsta Jugoslaviji.

«V italijanskem jeziku» Trstu bi bil slovenski jezik popolnoma enakopraven z italijan- skim. To je treba omeniti tu- di v zvezi z nekaterimi pri- pomombami senatorja Guariglia o tako imenovanih dvojezič- nosti v coni A, ki dejansko niso točne, predvsem pa za- nemarjajo protivrednost v coni B, zaradi katere smo mi- sami hoteli nekatera dolo- čila.

V nasprotju s tem je Scel- ba hvalil londonski sporazum od 5. oktobra in pri tem na- daljeval s svojim že znanim tolmachenjem začasnosti spo- razuma v tem smislu, da je Trst dokončno italijanski, co- na B pa bi morala biti nek- tedi priključena k Italiji. De- jal je, da bo morda mogoče iz miroljubnih, prijateljskih in neposrednih pogajanj, ko bodo okoliščine to svetovale, najti dokončno u- ureditev, ki bo omogočila po- vratek v domovino tudi onih Italijanov, ki so ostali onkraj demarkacijske črte.

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozarjamo vas na sledece RADIO oddaje: Koper: 21.30: Slusna igra: «Stilmondski zupan»...

DEBATA

v francoski skupščini

(Nadaljevanje s 1. strani)

sistema integracije Schuman je med drugim tudi izjavil, da londonski sporazumi ne bodo v zadostni meri pripomogli k francosko-nemškemu zbliznanju.

Govoril je zatem poslanec Loustaunau-Lacau, ki je zahteval nove napore, da pride do razorožitve. Ljudski republikanec Pierre Henri Teitgen je med drugim izjavil, da so londonski dogovori ohranili pa se iztekle. Nato je takole označil stališče svoje stranke: «Vse ni dokončno urejeno. Francija lahko še vedno nastavi zahteve...»

Za Teitgenom je ljudski republikanec Simonnet govoril. Mendès-France, naj poveljuje, da se ne pusti zadržati do dalje verana po londonskih sporazumah. Mendès-France je odgovoril pritrdilno.

Radikalni socialist Violette se je izrekel za ratifikacijo londonskih sporazumov in za tem je govoril glavni tajnik socialistične stranke Guy Mollet, ki je izjavil, da ni inkompabilnosti med londonskimi sporazumi in željo za iskanje mira.

Na koncu je Mollet poudaril, da se temeljna vprašanja, ki se postavljajo evropskim državam, ne morejo rešiti v nacionalnem okviru, ter da je zaradi tega potrebna integracija. Nemčije in ostalih držav Zahodne Evrope. Predloženi je bilo sedem resolucij, ki so jih prebrali, ko je končal govoriti zadnji govornik. Seja se je nadaljevala ob 21. uri, ko je Mendès-France odgovoril na razne pripombe govornikov. Govoril je podlugo uro in je predložil radikalni poslanec Aubry, in s katero se izreka zaupnica vladi in se ta poziva, naj nadaljuje londonska pogajanja. Po izjavi Mendès-Francea bo izglasovanje te resolucije pomenilo pristavek na akcijo vlade pri nadaljevanju pogajanj, ki so se začela na konferenci devetih.

V svojem govoru je Mendès-France odločno branil svoje delo v Londonu in odločno branil razne kritike. Zlasti je obirno govoril o udeležbi Velike Britanije pri novi obliki evropskega sodelovanja, o priznanju suverenosti Zahodni Nemčiji in o vojaških vprašanjih v zvezi z njeno oborožitvijo, o posarskem vprašanju in o ameriški pomoči, da se ne izključi električna oblika pogajanj z Zahodom.

Seja je bila nato prekinjena, zato da se posamezne skupine odločijo, kako naj glasujejo, in se nato nadaljevala kmalu po polnoči.

Ker so socialisti in ljudski republikanci sklenili, da se bodo pri glasovanju vzdržali, je Mendès-France sklenil postaviti vprašanje zaupnice v ustavni obliki. O zaupnici bo skupščina glasovala v torek popoldne.

SPORTNE VESTI

SAHOVSKE VESTI

Dr. Euwe predlaga šahovski dvoboj ZSSR - «ostali svet» na 20 deskah

Po šahovski olimpijadi v Amsterdamu je velemejster in bivši svetovni prvak dr. Maks Euwe predlagal v nekem časopisu šahovski dvoboj na 20 deskah med Rusi in ostalim svetom.

«Rusi, pravi Euwe, so gotovo najboljši igralci starodavne šahovske igre. To so dokazali s tem, da imajo svetovno prvenstvo kot posamezniki in kot moštvo. Oni imajo celo legijo velemejstrov in nemogoče jih je premagati na olimpijskem tekmovanju na 4 deskah in ne verjamem, da bi bilo to mogoče niti na 10 deskah. Kako bi neki bilo, če bi FIDE pokrivala, da bi prišlo do zanimive prireditve, na kateri bi reprezentanca ZSSR imela priložnost sebi 20 izbranih šahovskih strokovnjakov z vsega sveta? Tako pravi dr. Euwe. Zagrebški «Narodni športski pravilnik» da zasluži ta predlog pozornost. Če bi zares prišlo do takega tekmovanja, li se pač lahko vprašali, ali se zmaga. Gotovo so o tem mnjenja različna. Preden pa povemo svoje mišljenje, pravi «Narodni športski pravilnik», da bi bilo treba pri sestavljanju svetovne reprezentance imeti strog kriterij in da bi tu ne smelo biti nikake protekcije: List nato predlaga sledečo reprezentanco sestavljajo: 1. Reshevsky (ZDA), 2. Najdorf (Argentina), 3. dr. Euwe (Nizozemska), 4. Gligoric (Jugoslavija), 5. Szabo (Madžarska), 6. Stahlberg (Švedska), 7. Unzicker (Nemčija), 8. Pirc (Jugoslavija), 9. Alexander (Anglija), 10. Fuderer (Švedska), 11. Lundin (Švedska), 12. Pachmann (Čehoslovaška), 13. Bolbočan (Argentina), 14. Matanović (Jugoslavija), 15. Panno (Argentina), 16. Bisguier (ZDA), 17. Donner (Nizozemska), 18. Trifunovic (Jugoslavija), 19. Rabar (Jugoslavija), 20. Schmid (Nemčija).

Tako sestavljena reprezentanca bi mogla poraziti tudi vnepremagljive Ruse, ki bi pač lahko tudi postavili zelo močno reprezentanco. Kako bi svoje reprezentance razporedili, je seveda njihova stvar. Lahko pa bi nastopili n. pr. s tem moštvom: 1. Botvinnik, 2. Smislov, 3. Bronshtajn, 4. Keles, 5. Geller, 6. Kotov, 7. Tajmanov, 8. Petrosjan, 9. Boleslavski, 10. Toluš, 11. Averbah, 12. Lilienthal, 13. Bondarevski, 14. Ragozin, 15. Flohr, 16. Korčnoj, 17. Mojsiejev, 18. Simagin, 19. Iljivicki, 20. Sokolski. Tak dvoboj bi gotovo zanimal milijone ljubiteljev šahovske igre.

Pa še dva dvoboja bosta gotovo privlačila pozornost šahistov sveta. Dvoboj na 10 deskah med Jugoslavijo in Argentino (kot ga je predlagal Najdorf), da bi se končno videlo, katera država je v šahu močnejša, in končno dvoboj na 10 deskah med ZSSR in Jugoslavijo. Kot je omenjeno, igre na olimpijadi, kjer se igra le na 4 deskah, ne morejo dati prave slike moči kake države. Mnogo več lahko povedo dvokrožni turnirji na 10 deskah.

Panamerški teniški turnir MEXICO CITY, 8. - Včeraj je deževalo, kar je precej motilo igre na panamerškem teniškem turnirju. Zlasti je bilo preloženih mnogo ženskih iger. Nekaj rezultatov: moški v

dvoje: Seixas-Trabert (ZDA) - Bellmar-Ramos (Meh.) 6:1; Moylan-Bartzen (ZDA) - Puente-Roldan (Meh.) 6:3, 6:3; Davidsson-Bergelin (Šved.) - Cervantes-Arochoa (Meh.) 6:3, 4:6; 6:3; Larsen-William (ZDA - Juž. Afr.) - Ortega - Green (Meh.-ZDA) 6:4, 9:7; Becker-Barret (Angl.) - Palafox-Reyes (Meh.) 15:13, 7:9, 6:1.

NA POTI V BRAZILJO Jugoslavovski košarkarji proti Virtus v Bologni

BEograd, 8. - Jugoslovanska košarkarska reprezentanca odputuje 11. t. m. iz Beograda proti Rimu in nato v Brazilijo na svetovno prvenstvo. Na poti se bo ustavila v Bologni, kjer bo 13. t. m. odigrala tekmo z Virtus-Minganti. Na svoji nedavni turneji po Jugoslaviji je Virtus že nastopil v Novem Sadu proti jugoslovanski reprezentanci in dosegla časten rezultat 50:50. Sicer tedaj v reprezentanci niso igrali člani Crvene zvezde, ki so v Virtus igrali prejšnji dan. Reprezentanca, ki jo bo sestavljala 12 igralcev, bo vodil predsednik košarkarske zveze Aleksander Knezevič.

Glede sporazuma o tržaškem ozemlju pa so člani sprejeli sledečo izjavo: «Ljudski odbor Socialistične fronte Slovenec v Italiji želi, da bi sporazum, ki je bil dosežen med Italijo in Jugoslavijo v tržaškem vprašanju, v rešnici izboljšal položaj tržaških Slovencev in vsega delovnega ljudstva cone A ter pripomogel k boljšim sosednjim odnosom in konstruktivnemu sodelovanju med Italijo in FLRJ.

Obenem želi in pričakuje, da bodo pravice, ki so v Poselbenem statusu priznane Slovencev v Trstu in v coni A raztegnjene tudi na Slovenec v Goriskem in v Benški Sloveniji, ker bo rimska vlada s tem najbolje pokazala svojo dobro voljo.

Četrtkov sejem premestili na Trg Bathisti

Četrtkov sejem je vsakokrat privabil v Gorico veliko kramarjev. Pa tudi domače prebivalstvo, predvsem gospodinj, ki odhajajo zjutraj na trg ali po opravkih, si rade ogledajo razstavljeni blago na stojnicah. Zaradi tega je promet v okolici počte, kjer kramarji vzdolž cest in pločnikov razstestijo svoje blago, precej otežkočen. Ljudje namreč ne pazijo na cestna pravila, marsikdaj pa tudi ne morejo. In prav zato je bil sklep občinskega odbora o premetitvi četrtkovskega sejma kar najboljši na mestu. Mestni občetje so namreč sklenili, da četrtkov sejem ne bo več v Ul. Boccaccio, ampak na Trgu Bathisti za Ljudskim vrtem. S tem se bo gneča v glavni ulici zmanjšala, zmanjšala pa se bodo tudi možnosti za nesreče.

Pripomnil bi le, da bi bil kraj še bolj posrečen, če bi oblasti trg asfaltirale, ker je ob deževnih dneh zelo blaten.

Izlet ZŠ na Staro goro v Ben. Sloveniji

Zveza slovenskih žena v Gorici organizira v nedeljo 17. oktobra izlet na Staro goro

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE FRONTE SLOVENCEV V ITALIJI

Izjava IO SFS o sporazumu med Italijo in FLRJ glede Trsta

Prihodnji teden se bodo pričeli sestanki krajevnih in občinskih odborov, na katerih bodo pojasnili naloge organizacije v socialistični borbi

Na četrtkovi seji IO SFS so razpravljali o sledečih točkah sporeda: 1. analiza položaja, 2. predlogi za delo, 3. sklepi, 4. slučajnosti. Po prečitjanju in odobritvi zapisnika zadnje seje so odborniki proučili novo nastalo položaj zamejskih Slovencev v zvezi s podpisom štiristranskega sporazuma o tržaškem vprašanju in sklenili, da morajo še bolj poglobiti svoje delo in vzgajati ljudi v duhu socialistične borbe. Obenem pa so sklenili, da bodo že prihodnji teden sklicali sestanke vaških in občinskih odborov, katerim bodo prisostvovali tudi posebni člani odbora. Na te sestanke bodo prikazali nastalo, ki so nastale v zvezi z novim položajem.

Glede sporazuma o tržaškem ozemlju pa so člani sprejeli sledečo izjavo: «Ljudski odbor Socialistične fronte Slovenec v Italiji želi, da bi sporazum, ki je bil dosežen med Italijo in Jugoslavijo v tržaškem vprašanju, v rešnici izboljšal položaj tržaških Slovencev in vsega delovnega ljudstva cone A ter pripomogel k boljšim sosednjim odnosom in konstruktivnemu sodelovanju med Italijo in FLRJ.

Obenem želi in pričakuje, da bodo pravice, ki so v Poselbenem statusu priznane Slovencev v Trstu in v coni A raztegnjene tudi na Slovenec v Goriskem in v Benški Sloveniji, ker bo rimska vlada s tem najbolje pokazala svojo dobro voljo.

Kljub vsem tem pogojem pa moramo ugotoviti, da se nihče ne zmezi za vse to in je vas Muzac takorekoc zaplana. Ljudje pa žive v velikem pomanjkanju, kajti zemlja jim ne nudi dovolj hrane, drugod pa itak ni mogoče priti do kakega dela in zaslužka. Kaj čuda torej, če živi prebivalstvo te vasi mnogo slabše kot prebivalstvo katerekoli vasi iste občine.

Povsem razumljivo je torej, da se ljudstvo sprašuje, zakaj se občina ne zgame in kako to, da občinska oblast ne vidi siromaštva svojih vaščanov.

Poletne sezone je sicer že konec, toda do prihodnjega poletja je dovolj časa, da se začne z resnim delom in sicer z ustreznim propagando in seveda z urejanjem vsega, kar turizem zahteva. Če se bo občinska uprava lotila tega vprašanja tako, kot bi morala, bo svojim občanom priskrbelo dela, zaslužka in boljše življenje, kar je njena prva dolžnost.

V OBCINI FOJDA Nova cesta, zvonik in nova vojašnica

Kakor poročajo, bodo začeli graditi cesto, ki bo vezala Fojdo s slovenskimi goriskimi vasi Področja, Podklap in Podcerkev. V ta namen so že odobrili 4 milijone lir. Nadalje je bilo odobrenih 2,5 milijona lir za gradnjo vo-

jašnice za finančne stražnike v Ceneboni; 2 milijona lir pa so dodelili za gradnjo zvonika v Podklapu. Občina se še poteguje za to, da bi resorčno ministrstvo dodelilo potrebna sredstva tudi za asfaltiranje ceste, ki vodi od Fojde proti Vidmu. Kot kaže se bo začelo nekaj javnih del, ki bi lahko zaposlila večje število tujih domačega delavstva, ki skrajno potrebuje zaposlitve in zaslužka.

Zahvala Predsednik Ljudskega odbora mestne občine Celje je poslal izvršnemu odboru SFS v Gorici zahvalno pismo sledece vsebine: «Vaše darilo v znesku 233.534.— lir katero ste izročili dne 19. septembra t. l. nam predstavnikom kot pomoč goriskim Slovencev poplavljenemu Celju. Vam izrekam v imenu našega Ljudskega odbora iskreno zahvalo.

Istosčasno pošiljamo po Vašem odboru prisrčne pozdrave vsem goriskim Slovencev.

Na preturi je imel sodnik Fabianich opravka z obtoženci, ki so zakrivali manjše prestopke. Najprej se je predstavil 34-letni Gilberto Colaut iz Zagraja, stanujoč v Gorici, Ul. Balamontti 2; obtožen je bil kraje ene bale slame in pijanosti.

Letos pomladi, 24. aprila, ko se je končala prva avtomobilska dirka po goriskih ulicah, sta dva orožnika iz Standreža opazila, kako neki pijanec s težavo pelje balo slame na ženskem kolesu. Ker so zaradi varnostnih razlogov organizatorji avtomobilske dirke na nevarnih mestih namestili bale slame, da bi pri morebitnem trčenju avtomobilistov preprečili najhujše, sta orožnika takoj postopila, da gre verjetno za celico svoje orožniške postaje, kjer je prebil noč. Naslednje jutro so ga pričeli zasliševati. Colaut je dejanje priznal in zato so ga prijeli v sodnim oblastem. Sodnik ga je spoznal za krivega in ga obsodil na 50 dni zaporu in 2.120 lir globe.

Za njim se je moral zagovarjati 27-letni Massimo Zorzin iz Gorice, stanujoč v Ul. Cesare Battisti 2. Zagovarjati je moral, ker se 31. januarja 1949 ni prijavil na nabornem uradu, ker je odel v Jugoslavijo na delo. Pogojno so ga obsodili na 4 mesece zaporu brez vpisa

Obvestila sovedenjskega županstva

Sovodenjsko županstvo opozarja vse prizadete, da bo davčni izterjevalec pobiral zapadli obrok davkov v torek 12. t. m. na županstvu ob 8. do 13. ure.

V torek in sredo 12. in 13. t. m. pa bo od 8. do 12.30 pregledovanje mer in uteži v prosvetni dvorani, ne pa v gostilni pri Vuku, kot je bilo sporočeno na nekaterih pozivnicah.

V sredo 13. t. m. bo ob 19.30 v solskih prostorih v Sovodnjah imel kmetijski strokovnjak Pokrajinskega poljedelškega nadzornikstva iz Gorice predavanje, ki bo sicer v italijanski, katerega obisk pripravljamo.

Maturanje z učiteljskega

V jesenskem roku so na učiteljsku v Gorici maturirali: Ivanka Boneti, Ivan Bolčina, Marija Ferletič, Elda Gravner, Majda Jalen, Valentin Kravina, Majda Peteani, Ana Saksića, Irena Scherjan, Vanda Tomšič, Mladen Anton Uršič, Ana Marija Višintin, Alfonz Žužek.

Na liceju: Oskar Blažič, Andrej Bratuž, Jožeta Doljak, Viktor Onesti, Mirjam Saksića.

Vsem čestitamo in jim želimo obilo sreče v nadaljnjem življenju.

V PIJANOSTI JE SKUŠAL UKRASTI balo slame po avtomobilskih dirkah

Luciana Hrena še obsodili v odsotnosti zaradi ilegalnega prehoda državne meje

Na kazenski list. Končno so na tri mesece zaporu in 16 tisoč lir globe kaznovali zaradi nedovoljenega prehoda meje 26-letnega Luciana Hrena iz Gorice, Ul. S. Gabriella, katerega pa so obsodili v odsotnosti.

Bruno Deferrci obsojen vendar je že zopet v Jugoslaviji

V odsotnosti je sodnik Fabianich obsodil pogojno na tri mesece zaporu in plačilo 16.000 lir kazni 41-letnega Bruna Deferrcia iz Gorice, Ul. Favetti 24, ki se je 4. marca letoš čez blok pri Rdeči hili vrnil v Italijo.

Kakor je znano je Deferrci 26. junija 1948. leta nezakonito pobegnil v Jugoslavijo, kjer je bil najprej zaprt v Solkanu, potem pa je imel vrsto zaposlitev, mer njimi tudi delo v haru, ki je v poslopu jugoslovanskega obmejnega bloka pri Rdeči hili. Končno je stopil v stik z italijanskim konzulatom v Zagrebu, ki mu je izdal potni list, za povratek v Gorico. Zdi se, da mu življenje tukaj ni bilo ugodno, kajti se preden bi se moral pojaviti na zatožni klopi zaradi nezakonitega prehoda meje v Jugoslavijo, je ponovno utekel kot pravice. Vase kaže, da se Deferrci boljše počuti v Jugoslaviji kot pa v svojem rojstnem kraju, in zaradi tega jo je pred meseci ponovno popihal čez mejo, sodnik pa se je moral zadovoljiti z obsodbo v odsotnosti.

NOVI DELOVNI CENTRI NA GORIŠKEM SOVODNJE, ŠTEVERJAN IN DOBERDOB DOBILI PO EN DELOVNI CENTER

Za sovedenjsko občino je nomenjenih 2.541.584 lir, za Števerjansko 682.456 lir, za doberdobsko pa 1.896.392 lir.

Za gorško pokrajino so bili v finančnem letu 1954-55 odobreni sledeči delovni in pogozovalni centri: gorška občina: drevesnica v Pemvi, 15 delavcev za 153 dni, potrošili bodo 1.628.460 lir.

Občina Dolenje: uređili bodo cesto iz Dolenj v Mirnik, za 76 dni bodo zaposlili 10 delavcev in potrošili 682.456 lir.

Občina Steverjan: z delovnim centrom bodo uređili občinske ceste in zaposlili 10 delavcev za 76 dni, potrošili pa bodo 682.456 lir.

Občina Sovodnje: popravili bodo razne ceste, ki vežejo posamezne vasi, in popravili cesto od grajskih ruševin v Rubijah do Vrha; v 102 dneh bodo zaposlili 30 delavcev in potrošili 2.541.584 lir.

Zgodovinski pomen sporazuma (Nadaljevanje s 3. strani)

Kar se tiče mednarodno-pravne veljavnosti sporazuma je v Spomenici določba, da bo notificirana in Varnostnem svetu Združenih narodov. Mirovna konferenca, ki je leta 1946 sprejela sklep o ustavitvi STO, ni stalno telo in se ne more ukvarjati s položajem, nastalim s tem, da enega njenih sklepov ni bilo moč uveljaviti. Mirovna konferenca je sama zapuala Varnostnemu svetu odgovornost za zasnovani in neuresničeni STO, v takšnem položaju je Varnostni svet za to vprašanje najbolj poklican predstavnik mednarodne skupnosti. Po našem prepričanju lahko on samo z odobravnimi sprejme na znanje sporazum dveh sosednjih dežel o dolgotrajnem teritorialnem sporu, ki je toliko let zastrujen njune medsebojne odnose in ki je zato negativno vplival na konsolidacijo povojne Evrope.

Sporazum je pameten kompromis in z naše strani je zahteval velike žrtve. Z njim niso bile v celoti uresničene pravilne težnje naših narodov in mi se ne odpovedujemo pravici do mirolnjubnih

DEZURNA LEKARNA: Danes posluje ves dan je ponodi lekarna D'UZZE, UL. Rabatta 18 - tel. 21-24.

KINO CORSO, 17: «Sla po oblasti» W. Holden. VERDI, 17: «Dogaja se na misarijatu», sodelujejo vsi italijanski komiki. VITTORIA, 17: «Moderna devica», M. Britt. MODERNO, 17: «Preklete ženske», W. Powell in J. Adam.

S. KENNEDY Bil sem s Ku Klux Klanom

Naslednji ponedeljek zvečer ob osmih sem se odpravil v Ulico Whitehall, številka sto devetinosemdeset, in pol, kot je bilo določeno. Tu je imela klaverna številka ena svoje sestanke. Okoli vhodja se je motalo nekaj ljudi.

«Sem neke levdarje Amerikance!» sem jim rekel, ko sem se jim približal in jim pri tem pokazal levo dlan tako, kot me je bil naučil Slim.

«Prisli ste na pravi naslov!» je rekel neki visok človek, ki je strah voh. V njem sem takoj spoznal Cliffa Carterja to je Nočnega sokola in šefa straže. «Moja naloga je štiti varnost klavnerne; spominjam se vas s Skalnate planine. Vstopite!»

Vstopil sem v sobo, kjer je bilo kakih petdeset ljudi, ki so se pogovarjali in kadili. Skoraj vsi so bili sprejeti v Klan na Skalnati planini tedaj, ko sem bil prijel tudi jaz. Na koncu sobe so bila zaprta vrata. Čez nekaj minut se je na vrhu stopnice pojavil Nočni sokol.

V redu, klavneri! Zberite se okoli mene in jaz vas bom poučil, kako deluje klaverna!» je rekel. Stopil je v sredo in zbral sivo se okoli njega. «V Klavno klaverno se med zas-danjem skupščine more vstopiti samo en naen.» je začel važno. «Bodite opretni, kajti vsak napaden korak bo zaplašen in dokazati boste morali svojo istovestnost pravega klavnera. Toda prvo, kar morate sedaj, ko ste postali

bilo dobro pokazati meko zanimanje. «To prihaja od škotskih Klanov.» je odgovoril Nočni sokol. «Naša navada, da prižigamo ognjene križe, prihaja tudi od tam. Škotski Klan so pošiljali sile na Konjih in z ognjenimi križi, da so pozivali svoje rojake v vojno.»

«Mene so prisilili, da sem šel v vojno proti Hitlerju.» je ostro rekel neki mlad možič, «toda ko pride do vojne med rasami, bom prvi prostovoljec!»

«Dobro!» je zadovoljno pripomnil Nočni sokol, «sedaj vam moram reči nekaj o imenih naših klanovskih častnikov in drugo.» Iz žepa je potegnil malo modro vezano knjigo. Na sredi sem bil prav blizu in sem lahko prečital njen naslov. Na naslovnih strani je z velikimi črkami pisalo «Kloran - Obred K - Uno - karakter, čast, dolžnost. Na platnicah knjige je se pisalo: «Opozorilo: Kloran je klanovska knjiga; zaradi tega je to za naše državljanke sveta knjiga in njena vsebina mora biti sveta. Knjiga ali del nje ne sme biti nošen tam, kjer bi se osoba iz drugega sveta mogla spoznati z njeno tajno vsebino. Vsakomur, ki bi onestvil Kloran, bo takoj določena kazens!»

Sklenil sem, da nekdo na vsak način dobim ta Kloran v roke. V tem sem tudi uspel, pa četudi ne morem povedati kako, ker bi to spravilo v nevarnost osebo, ki je še vedno v obsegu klanovskih sil.

ORGANIZACIJSKI NACRT KU KLUX KLANA

«Verujem, da je vsem znano, da nazivamo geografsko jurisdikcijo našega reda Nevidno cesarstvo. Področje tega cesarstva sestoji iz nekaj sosednjih držav. Področje se deli na pokrajine, ki jih tvorijo ena ali več občin. Področje, nad katerim ima jurisdikcijo krajevni klan, imenujemo Klanton. Sestanek klana imenujemo Klanklov, sestanek pokrajine pa se imenuje Klionverza, sestanek področja pa Klionero. Državu